

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T +45 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 27. februar 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 307 (alm. del), som hermed besvares.

27. marts 2018

J.nr. 2018 - 1536

Spørgsmål nr. 307:

”Vil ministeren redegøre for, hvad det vil koste kommunerne, hvis man indfører en pligt til at bidrage i 37 timer om ugen – fx gennem nyttejob eller virksomhedspraktik - for alle indvandrere på integrationsydelse og kontanthjælp, som det er formuleret i Socialdemokratiets udspil ”Retfærdig og realistisk. En udlændingepolitik der samler Danmark” fra februar 2018? Ministeren bedes dels opgøre de samlede udgifter og dels udgifterne for hver kommune. Udgifterne bedes opført i en tabel.”

Svar:

Spørgsmålet er besvaret på baggrund af forslaget om fuldtidsaktivering i Socialdemokratiets udspil ”Retfærdig og realistisk – et udlændingseudspil der samler Danmark”.

I udspillet foreslår Socialdemokratiet, at alle indvandrere på kontanthjælp og integrationsydelse forpligtes til at deltage i nyttejob, virksomhedspraktik, danskundervisning, jobsøgning eller en kombination af disse i 37 timer om ugen. For at sikre, at pligten opfyldes, skal jobcentret/kommunerne udarbejde et aktivitets-skema, hvor aktiviteterne tilrettelægges som en arbejdsuge på 37 timer. Desuden skal jobcentret/kommunen følge op på, at ydelsesmodtagerne deltager i aktiviteterne 37 timer om ugen. Partiet foreslår herudover, at pligten til at deltage i førnævnte aktiviteter omfattes af sanktioner.

Forslaget vil dermed berøre nogle af de ydelsesmodtagere, som får tilbud efter hhv. integrationsloven og lov om aktiv beskæftigelsesindsats. Da de gældende krav om f.eks. intensitet i aktiveringen efter de to lovgivninger er forskellige, vil forslaget også have forskellige konsekvenser for målgrupperne.

De kommunale udgifter er udregnet på baggrund af de samlede offentlige udgifter. Det forudsættes i beregningerne af de kommunale udgifter, at der i spørgsmålet henvises til den del af de samlede offentlige udgifter til beskæftigelsesindsatsen, der ikke dækkes af direkte statslig refusion, samt kommunale administrative merudgifter. Det bemærkes imidlertid, at eftersom driftsudgifter til aktivering er omfattet af budgetgarantien, kompenserer staten kommunerne for deres samlede driftsudgifter til aktivering. Således vil alle merudgifter til indsatsen i sidste ende blive finansieret via henholdsvis direkte statslig refusion og bloktilskuddet.

Merudgifterne er skønnet på baggrund af gældende regler om refusion af driftsudgifter til aktivering. Det skal på den baggrund bemærkes, at der ikke er indregnet samspil til forenklingen af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen, *jf. Aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre om erhvervs- og iværksætterinitiativer af november 2017*. Initiativet vil indebære en omlægning af den statslige refusion af kommunernes driftsudgifter til aktivering for bl.a. modtagere af kontanthjælp og integrationsydelse (personer der ikke er omfattet af integrationsprogrammet). Den nuværende detaljerede styring gennem statslig refusion og driftslofter afskaffes, og finansieringsansvaret for driftsudgifter til aktivering overlades fuldt ud til kommunerne. Kommunerne kompenseres i stedet gennem budgetgarantien for de udgifter til beskæftigelsesindsatsen, hvor der i dag ydes statslig refusion og godtgøres således fortsat for deres udgifter samlet set.

De kommunale udgifter forbundet med aktivering af ydelsesmodtagere udenfor integrationsprogrammet er udregnet på baggrund af en effektiv refusionsprocent på 33,4 pct. For kommunale udgifter forbundet med aktivering af ydelsesmodtagere udenfor integrationsprogrammet er der regnet med en refusionsprocent på 50 pct.

De kommunale merudgifter som følge af forslaget er ikke beregnet for de enkelte kommuner. Dette skyldes, at beregningerne i udgangspunktet er behæftet med betydelig usikkerhed. Hertil kommer, at det kommunale tilskuds- og udligningssystem medfører omfordeling kommunerne imellem. På den baggrund vurderes det for usikkert at beregne potentielle udgiftsmæssige konsekvenser af forslaget i de enkelte kommuner.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes samlet set at medføre offentlige merudgifter på i størrelsesordenen 1.380-1.520 mio. kr. i årene 2019 til 2021, *jf. tabel 1*. Heraf udgør de umiddelbare kommunale merudgifter efter direkte statslig refusion i alt 960-1.040 mio. kr.

Tabel 1

Fuldtidsaktivering af indvandrere på kontanthjælp og integrationsydelse

Mio. kr. 2018-niveau	2019	2020	2021
Modtagere af kontanthjælp og integrationsydelse uden for integrationsprogrammet			
Merudgifter til aktivering (øvrige vejledning og opkvalificering)	1.200-1.300	1.200-1.300	1.200-1.300
- heraf kommunale merudgifter	[850-900]	[850-900]	[850-900]
Modtagere af integrationsydelse i integrationsprogrammet			
Merudgifter til aktivering (øvrige vejledning og opkvalificering)	150	140	140
- heraf kommunale merudgifter	[75]	[70]	[70]
Administrative udgifter			
Aktivitetsskema	15-30	15-30	15-30
- heraf kommunale merudgifter	[15-30]	[15-30]	[15-30]
Etablering af virksomhedspraktikpladser og nyttejob	20-35	20-35	20-35
- heraf kommunale merudgifter	[20-35]	[20-35]	[20-35]
Merudgifter i alt	1.390-1.520	1.380-1.510	1.380-1.510

Anm: Udgifterne i tabellen er afrundet til nærmeste ti mio. kr..

Indvandrere på ydelserne uden for integrationsprogrammet: Det er beregningsteknisk antaget, at stigningen fra det nuværende aktiveringsniveau til fuldtidsaktivering fordeles mellem tre af de fire i forslaget nævnte aktiveringsformer (nyttejob, virksomhedspraktik og jobsøgning, som fortolkes som øvrig vejledning og opkvalificering). Fordelingen baserer sig på den nuværende redskabsfordeling mellem virksomhedsrettede tilbud og vejledning og opkvalificering. På den baggrund er det forudsat, at øvrig vejledning og opkvalificering vil udgøre 36 pct. af meraktiviteten for jobparate og 55 pct. for aktivitetsparate. Der er ikke antaget aktivering i form af danskundervisning for denne gruppe, da det primært er borgere omfattet af integrationsprogrammet, som modtager danskundervisning.

Indvandrere på integrationsydelse i integrationsprogrammet: De gældende regler indebærer, at den samlede indsats for jobparate modtagere, inkl. forberedelse til og deltagelse i danskundervisning, skal svare til en almindelig arbejdsuge. Herudover må der maksimalt være seks uger mellem hvert virksomhedsrettet tilbud. For jobparate antages det derfor, at de jobparate fremover modtager jobsøgningskurser mv. (øvrig vejledning og opkvalificering antaget at have samme enhedsomkostning som for personer uden for integrationsprogrammet) i pauserne mellem virksomhedsrettede tilbud. For de aktivitetsparate antages det, at omfanget af aktivering øges til samme omfang som for jobparate. Da målgruppen er langt fra arbejdsmarkedet, er det forudsat, at de ekstra tilbud alene vil bestå af øvrig vejledning og opkvalificering.

Kilde: Beregninger foretaget af BM (kontanthjælp og integrationsydelsesmodtagere uden for integrationsprogrammet) og UIM (integrationsydelsesmodtagere i integrationsprogrammet)

Stigende aktiveringsomfang og øgede enhedsomkostninger skønnes at medføre øgede kommunale aktiveringsudgifter efter statslig refusion på i størrelsesordenen 850-900 mio. kr. årligt for kontanthjælpsmodtagere og integrationsydelsesmodtagere udenfor integrationsprogrammet.

Forslaget skønnes derudover at medføre øgede kommunale aktiveringsudgifter efter statslig refusion på ca. 75 mio. kr. i 2019 faldende til ca. 70 mio. kr. i 2021 som følge af øget aktiveringsomfang med øvrig vejledning og opkvalificering for integrationsydelsesmodtagere i integrationsprogrammet.

Herudover skønnes forslaget at medføre årlige kommunale administrative merudgifter på i størrelsesordenen 15-30 mio. kr. som følge af indførelsen af aktivitets-skemaet. I tillæg hertil skønnes forslaget at medføre administrative udgifter i forbindelse med etablering af flere virksomhedspraktikpladser og nyttejob svarende til 20-35 mio. kr. årligt for kontakthjælpsmodtagere og modtagere af integrationsydelse, der ikke er omfattet af integrationsprogrammet.

Beregningerne er forbundet med betydelig usikkerhed, da der ikke er klarhed over det mere konkrete indhold i forslaget.

Adfærdsvirkninger

Forslaget om fuldtidsaktivering har til formål at øge aktiveringsomfanget samlet set, hvilket potentielt kan indebære en større ”motivationseffekt” af aktiveringsindsatsen, dvs. afgang fra ydelsen forud for aktiveringen, og dermed en forbedring af den strukturelle beskæftigelse. Desuden kan øget brug af øvrig vejledning og opkvalificering forbedre de lediges kompetencer, hvilket også påvirker beskæftigelsen positivt. Omvendt kan en øget brug af øvrig vejledning og opkvalificering også potentielt fastholde personer på ydelsen, hvilket medfører en negativ effekt på beskæftigelsen. Effekten af forslaget er således ikke entydig.

Der er ikke tilstrækkelig empirisk evidens for aktivering af personer i integrationsprogrammet til, at der kan skønnes over adfærdsvirkninger på beskæftigelsen af forslaget. Der er desuden ikke empirisk evidens for effekterne på beskæftigelsen for de øvrige modtagere uden for integrationsprogrammet af at indføre fuldtidsak-

tivering. Der er på den baggrund ikke indregnet dynamiske virkninger på beskæftigelsen. Der er alene indregnet en direkte udgiftsvirkning af, at kommunerne forventes at øge aktiveringsomfanget, herunder brugen af øvrig vejledning og opkvalificering.

Venlig hilsen

Troels Lund Poulsen